

Kundskab om, at Lyendet ulovlig er bortgaaet fra sin Tjeneste. Derfor har man netop søgt efter Midler, hvorved man kunde gjøre saadanne Indvendinger og Foregivender for Trediemand virksomme; og det eneste Middel, som i den Henseende har frembudt sig som brugeligt og nogenlunde praktisk, er netop disse Paategninger, idet der gives enhver af Parterne, som er interesseret deri, altsaa ogsaa Husbonden, Afgang til at faae Bogen forsynet med en saadanne af begge Parterne underskreven Paategning, som man derfor kan tillægge den Retsvirkning, at Enhver, som fæster Lyendet og i dets Skudsmaalsbog kunde have læst sig til, at det var bundet til en anden Husbond, skal underkastes disse særegne Straffevirkninger som Lovforslaget omtaler. Men i det Dieblit, man kommer saa vidt, og idet man ganske naturlig slutter sig frem med Hensyn til det Spørgsmaal, hvad man nu skal gjøre, kommer man nødvendig ogsaa ind paa det næste Spørgsmaal, nemlig hvad man skal gjøre før at beskifte det Lyende, som dog har en lovlig Grund til at forlade Tjenesten, et Tilfælde, som jo ganske vist til Trods for nok saa mange Paategninger kan indtræde. Netop fordi man, naar man overhovedet vil ind paa dette System, maa tage Hensyn til slige Tilfælde, kan det ikke undgaa, at Systemet maa blive noget indviklet. Jeg tror, at naar man vil føre Tanken konsekvent helt igennem, skal man finde, at man ikke kan undgaa at komme ind paa, hvad man maaske kan kalde et temmelig indviklet System; men man har kun Valget imellem enten at gjøre dette eller ogsaa at kaste den hele Garanti bort og blive staaende ved, hvad man nu klager over, og gjøre Afkald paa det, som man dog har forlangt med en stor Bestemthed fra saa mange Sider, nemlig at der skulde gives Noget for at forhindre, at Lyender ulovlig løbe bort og lade sig fæste af en Trediemand. Enten maa man opgive at gjøre Noget i denne Retning, eller ogsaa, hvis man overhovedet vil ind paa Systemet, maa man gjøre alle de Skridt helt igennem, som jeg her omtaler. Et andet Spørgsmaal er naturligvis, hvorledes man i Detaillen vil gennemføre dem, og derom kunne Meningerne være forskellige, Noget, jeg skal komme tilbage til, naar jeg omtaler de enkelte foreliggende Endringsforslag.

Efter disse mere almindelige Bemærkninger skal jeg nu gaa over til at omtale Endringsforslaget Nr. 9, som er stillet af Udvalgets Mindretal. Jeg skal anføre de Grunde, hvorfor jeg anser det for utilraadeligt at vedtage dette Endringsforslag. Jeg mener nemlig for det Første, at der ikke er nogen Trang til det, idet den Regel, som Lovforslagets § 7 indeholder, hverken er saa usforstaaelig eller saa ubillig, som det erede Mindretal i Udvalget mener, og dernæst er min Grund den, at jeg betragter den Regel, som ved Endringsforslaget under Nr. 9 foreslaas indsat, som

meget fordærvelig. Hvad først Lovforslagets § 7 angaar, kan jeg tilbørlig henholde mig til, hvad der blev sagt af det erede 2det Medlem for 5te Kreds (Dyenhøll), idet jeg nemlig slet ikke kan finde, at der kan være nogen Tvivl om Meningen med Bestemmelsen. Jeg gaar ud fra, og det stemmer ogsaa med denne Bestemmelses historiske Tilblivelse, at Tanken er den, at Husbonden saa vel som Lyendet strax, naar Lyendekontrakten er indgaaet imellem dem, er berettiget til at forlange Paategning indført i Bogen. I sin Tid foretog Regjeringen ved Lovforslagets forelæggelse i det andet Thing, at overhovedet enhver af Parterne under det hele Kontraktforhold skulde være berettiget til paa ethvert Tidspunkt at faae en saadan Paategning indført, men det stødte paa Hindringer i det andet Thing, idet man navnlig der ansaa det for betænkeligt at indrømme enhver især af Parterne en Ret heril, som kunde udøves maaske længe efter, at Lyendeforholdet var blevet stiftet, og man vilde derfor have Paragrafen revideret saaledes, at det ikke blev muligt for Parterne at holde sig tilbage med deres Ønske til senere Stadier af Lyendeforholdet, men at de skulde komme frem med dette deres Ønske strax. Det er Anledningen til Tilblivelsen af § 7, saaledes som den staar i Lovforslaget, og ligesom denne dens historiske Tilblivelse viser, at man har tænkt sig, at denne Begjæring om Paategning retskraftig skulde kunne fremkomme strax efter, at Forholdet var indgaaet, saaledes ligger det ogsaa efter min Mening ganske klart i Ordene; thi det følger af sig selv, at der kan ikke gives nogen Paategning i Skudsmaalsbogen, førend Lyendeforholdet er stiftet, der kan jo ikke føres nogen Paategning ind i Bogen om Lyendeforholdets Varighed, saa længe som Lyendekontrakt ikke er sluttet. Dernæst følger det ogsaa af disse Ord: „for saa vidt ikke Andet er vedtaget“, at, naar der ikke vedtages Noget under de Forhandlinger, der gaa forud for Lyendeforholdets Stiftelse, om, hvorvidt der skal være Paategning eller ikke, saa er det, at den Regel træder i Kraft, som Paragrafen omtaler, nemlig, at saa kan Enhver især af Parterne til sin Sikkerhed forlange en saadan Paategning. Det har efter min Formening en ikke ringe Betydning allerede med Hensyn til selve Stiftelsen af Lyendeforholdet. Jeg tror, at det af praktiske Grunde, som jeg ikke antager, jeg behøver at dvæle længe ved, vil erkendes at være af saa stor Bigtighed, at der ikke behøver at være et udtrykkeligt Samtykke til, at en saadan Paategning maa finde Sted, men at det stilles som Noget, der maa betragtes som en Sag, der følger af sig selv. Men dernæst er det endvidere klart, at det i alle Tilfælde har den allerstørste Betydning ved Forholdets siltende Formyelse, idet Lovforslagets Bestemmelse medfører, at, naar Opsigelsestiden er gaaet forbi, uden at nogen af Parterne har oplyst Forholdet, indtræder for hver af dem Ret